

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग

परीक्षा : मे - २०१६

प्रथम सत्र

विषय:- सूक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC - 101)

दिनांक : २५/०५/२०१६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते. दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

प्र.१. योग्य शब्द निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

- १) साधने -----उपयोगाची असतात.
अ) पर्यायी
क) कमी
ब) परिपूर्ण
ड) मर्यादित
- २) उपयोगीता म्हणजे त्या वस्तूची, मनुष्याची गरज भागविण्याची -----होय.
अ) क्षमता
क) ताकद
ब) शक्ती
ड) कौशल्य
- ३) साधारणपणे वस्तूची मागणी -----अवलंबून असते.
अ) चवीवर
क) आकारावर
ब) रंगावर
ड) किंमतीवर
- ४) चहा पावडर आणि दूध या दोन -----वस्तू आहेत.
अ) पूरक
क) महागड्या
ब) पर्यायी
ड) टिकाऊ
- ५) तटस्थता वक्राचा उतार -----असतो.
अ) उतरता
क) छेदक
ब) चढता
ड) गोल
- ६) किंमत रेषा -----वस्तूचे विविध संच दर्शविते.
अ) दहा
क) दोन
ब) पाच
ड) वीस
- ७) ----- म्हणजे उत्पादकाने उत्पादित केलेल्या वस्तूंची एकूण संख्या होय.
अ) पुरवठा
क) विक्री
ब) साठा
ड) मागणी
- ८) वस्तूची किंमत ही त्या वस्तूच्या -----ठरते.
अ) दर्जा व प्रमाणावरून
क) मागणी व पुरवठ्यावरून
ब) चव व रंगावरून
ड) आकार व गोडीवरून
- ९) सरासरी उत्पन्न = एकूण ----- ÷ एकूण विक्री
अ) भांडवल
क) किंमत
ब) गुंतवणूक
ड) उत्पन्न

- १०) जेव्हा सीमांत खर्च स्थिर असतो तेव्हा -----खर्चही स्थिर असतो.
अ) सरासरी
ब) एकूण
क) विक्री
ड) खरेदी

प्र.२. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

- १) देशापुढील मुलभूत आर्थिक समस्या स्पष्ट करा.
- २) उपयोगीता व सीमांत उपयोगीता या संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) मागणीचा नियम स्पष्ट करा.
- ४) किंमतीतील बदलामुळे मागणीत होणारी वाढ आणि घट स्पष्ट करा.
- ५) तटस्थता वक्र म्हणजे काय?

प्र.३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- १) बाजार यंत्रणेच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- २) उत्पन्नजन्य मागणी म्हणजे काय?
- ३) पुरवठ्याचा नियम स्पष्ट करा.
- ४) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाचे फायदे सांगा.

प्र.४. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- १) मागणीची लवचिकता ठरविणारे घटक.
- २) किंमत रेषा
- ३) पुरवठ्यातील बदल.
- ४) खर्चाच्या विविध संकल्पना.

Translation in English

Sub: Micro Economics (Part-1) (EC-101)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
- 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Fill in the blanks with the correct option. (10)

- 1) Sources have -----uses.
a) alternative
b) perfect
c) lower
d) limited
- 2) Utility means the ----- of commodity to satisfy a human wants.
a) capability
b) power
c) ability
d) skill
- 3) The demand of goods normally depend on the ----- of the goods.
a) taste
b) colour
c) shape
d) price

- 4) Tea powder and milk these two are ----- goods.
  - a) complementary
  - b) substitute
  - c) costly
  - d) durable
- 5) The slope of indifference curve is -----
  - a) negative
  - b) positive
  - c) cross
  - d) round
- 6) The price line represents the various combinations of ----- goods.
  - a) ten
  - b) five
  - c) two
  - d) twenty
- 7) ----- means the total amount of quantity produced by the producer.
  - a) Supply
  - b) Stock
  - c) Sale
  - d) Demand
- 8) The price of commodity is determined by the ----- of that commodity
  - a) quality and quantity
  - b) taste and colour
  - c) demand and supply
  - d) shape and switness
- 9) Average revenue = total ----- ÷ total output sold
  - a) capital
  - b) investment
  - c) price
  - d) revenue
- 10) When marginal cost is constant then----- cost also remain constant.
  - a) average
  - b) total
  - c) sailing
  - d) purchasing

Q.2. Answer the following questions in detail. (Any Three) (30)

- 1) Explain the basic problems at national level.
- 2) Explain the concept of utility and marginal utility.
- 3) Explain the law of demand.
- 4) Explain the expansion and contraction in demand due to change in price
- 5) What is meant by indifference curve?

Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 1) Explain the limitations of market mechanism.
- 2) What is meant by income demand?
- 3) Explain the law of supply.
- 4) State the internal advantages of large scale production.

Q.4. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Determinant factors of elasticity of demand.
- 2) Price line
- 3) Changes in supply
- 4) Various concepts of costs